

Kuntavaaliehtokas, tiedätkö kuntasi omaishoitajien tilanteet?

**Vaikuttamistavoitteet
Kuntavaalit 2021**

Motto: Omaishoidolla on väliä

Tavoitteet

1. Omaishoito on paikannettava kuntien hyvinvointistrategioihin
2. Omaishoito on arvokasta kunnalle, ja kunnan on annettava arvostusta, tukea ja palveluita omaishoitajalle
3. Omaishoitajayhdistykset ovat kunnan kumppaneita, ja niitä tulee tukea taloudellisesti

Kuka on omaishoitaja?

Omaishoitaja on henkilö, joka pitää huolta perheenjäsenestään tai muusta läheisestään, joka sairaudesta, vammaisuudesta tai muusta erityisestä hoivan tarpeesta johtuen ei selviydy arjestaan omatoimisesti.

Monenlaisia sopimusomaishoitajia

48 700 omaishoitajaa on tehnyt sopimuksen kunnan kanssa.

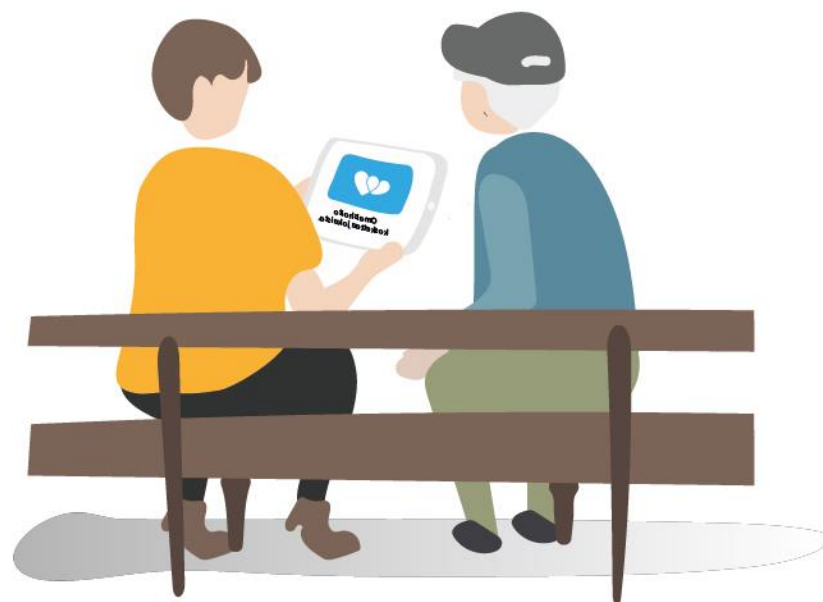
Tyypillisesti

Yli 65-vuotias

Nainen

Hoitaa puolisoa

Yleisin hoidon syy muistisairaus

Lähteet: Omais- ja perhehoidon kehitys vuosina 2015-2018 , Sotkanet-tietokanta 2019

Omaishoito lukuina

Pääasiallisia auttajia

350 000¹

Sopimusomaishoitajia*

48 700²

Sopimusomaishoitajista **70 % naisia³**

*Omaishoitaja on tehnyt sopimuksen kunnan kanssa.

80 % hoivasta on läheisten vastuulla⁴.

Lähteet: **1** Kansallinen omaishoidon kehittämisohjelma. Raportteja ja muistioita (STM) 2014

2 Sotkanet-tietokanta 2019 **3** Omais- ja perhehoidon kehitys vuosina 2015-2018 **4** Hoffmann, F. and Rodrigues, R. 2010. Informal Carers: Who Takes Care of Them? European Centre for Social Welfare Policy and Research, Vienna. Policy Brief April 2010.

1. Omaishoito kuntien hyvinvointistrategioihin

Oletko omaishoitomyönteinen päättäjä?

*Tällöin edellytät kunnassasi laaja-alaista omaishoidon nykytilanteen
ja tulevien vuosien kehityssuunnan arviointia?*

- Kokonaisvaltaisen arvioinnin pohjalta kuntasi linjaa tarvittavat kehittämistoimenpiteet ja myös resurssi kehittämistyön
- Taustalle on selvitettävä tietoja omaishoitajien tuen tarpeista ja tilanteista esimerkiksi omaishoitajien terveystarkastuksista koottujen tietojen pohjalta sekä kunnan omaishoidon ja kotipalvelun työntekijöiltä.
- Myös omaishoitajayhdistykset raportoivat kuntiin omaishoitajien tilanteista ja tuen tarpeista.

lääkkäiden ihmisten laitoshoidon tavoiteltu purku on toteutunut käytännössä, ja hoivan vastuuta on siirretty avohoitoon eli koti- ja omaishoitoon. Samalla kotihoidon kattavuus on kaventunut, mikä on lisännyt hoivavastuuta omaishoitajille yhä vaativampaa hoitoa tarvitsevista henkilöistä. Riskinä on, että ikääntymiskehitys ja hoivatarpeen kasvu siirtävät tulevaisuudessa vastuuta vielä nykyistä enemmän omaisille.

2. Omaishoito arvokasta kunnalle - antaako kunta arvoa omaishoitajalle?

*Viisas kunta pitää huolta omaishoitajista.
Kiitos, että päättäjänä välität ja vaikutat siihen,
että kuntasi tarjoaa omaishoitajien tukemiseen riittävät resurssit ja osaamisen.*

- Omaishoitotilanteiden moninaisuuden vuoksi tukitoimet ovat (kustannus)vaikuttavia vain räätälöityinä sekä omaishoitajalle että hoidettavalle henkilölle.
- Omaishoitajat pitävät vaativaan ja sitovaan hoivavastuuseensa nähden saamaansa taloudellista tukea, palkkiota, ja palveluita usein riittämättömänä. Palveluita jopa evätään omaishoidon tuen palkkion perusteella, mikä on vastoin omaishoitolain henkeä. Yleisimmin korotustarvetta sosiaaliturvaturvaetuuksista arvioidaan olevan juuri omaishoidon tuen palkkiossa (vrt. Sosiaalibarometri 2017).
- Ilman omaishoitajien panosta kuntien sosiaali- ja terveydenhuolto kuormittuisi kestävästi. Pelkästään iäkkäiden hoidon kustannukset olisivat ilman omaisten apua 3,1 miljardia euroa enemmän kuin nykyisin (Keväjäarvi ym. 2020).
- Omaishoitoa tulee tarkastella, kehittää ja resursoida keskeisenä osana hoiva- ja palvelujärjestelmää.

Sopimusomaishoitajille myönnettävän
omaishoidon tuen sisällön voisi
moninkertaistaa ja silti omaishoito olisi
edullisempaa hoitoa kuin vastaavan
tasoinen hoito jollain muulla tavalla.

Ikääntyvien ja vammaisten palveluiden kustannuksia vuonna 2019

Palvelun vuorokausihinta asiakas	Kustannukset kunnalle euroa /vuosi /asiakas
Omaishoidon palkkio, keskim. 440 € / kk + 3 vapaapäivää kk tehostettua palveluasumisessa 186 €	11 976
Kotihoito, kolme kotikäyntiä, ei tukipalveluita 111 €	40 505
Ikääntyneen tehostettu palveluasuminen 172 €	62 780
Kehitysvammaisen ohjattu asuminen 75 €	27 375
Kehitysvammaisen tehostettu palveluasuminen 186 €	67 890
Vanhainkotihoito 214 €	78 110
Vaikeavammaisen palveluasuminen 125 €	45 625
Terveyskeskuksen vuodeosastohoito 244 €	89 060

Lähde: www.kuusikkokunnat.fi

Kustannuslaskelmat perustuvat kuuden suurimman kaupungin yksikkökustannuksiin vuodelta 2019.

3. Omaishoitajayhdistykset kuntien kumppaneita

- Omaishoitoyhteisö auttaa kuntapäättäjiä edistämään reiluja ja sosiaalisesti kestäviä ratkaisuja.
- Yhdistykset tarjoavat tietoa, vertaistoimintaa ja virkistystä - välittävän yhteisön omaishoitajille sekä merkityksellisiä vapaaehtoistoiminnan paikkoja, joissa auttaessaan muita saa myös itselleen.
- Yhdistysten matalan kynnyksen toiminta pystyy ennaltaehkäisemään raskaamman tuen ja palvelujen tarvetta.
- Yhdistykset välittävät tietoa omaishoitajien tarpeista sekä kehittävät hyviä, asiakaslähtöisiä toimintakäytäntöjä yhteistyössä kuntien kanssa.
- Toimintansa mahdollistamiseksi yhdistykset tarvitsevat esimerkiksi tiloja, yhteistyötä, taloudellista tukea – avustuksia ja kumppanuussopimuksia.

Tässä on kuntapäättäjän paikka mahdollistaa omaishoitajayhdistysten toimintaedellytyksiä.

Lisätietoja ja linkkejä

- Omaishoitajaliiton vaalitavoitteet
www.omaishoitajat.fi/vaalit
- Omaishoitovisa – vastaa ja jaa tuloksesi somessa
www.omaishoitajat.fi/omaishoitovisa
- Lähellä-lehden 1/2021 vaalisivut
[Lahella 1 2021 \(faktor.fi\)](http://Lahella%201%202021%20(faktor.fi))

Yhteistyöllä omaishoitajien parhaaksi

Lisätietoja:

Sari Tervonen

Toiminnanjohtaja

sari.tervonen@omaishoitajat.fi

p. 020 7806 514

Hanna Savela

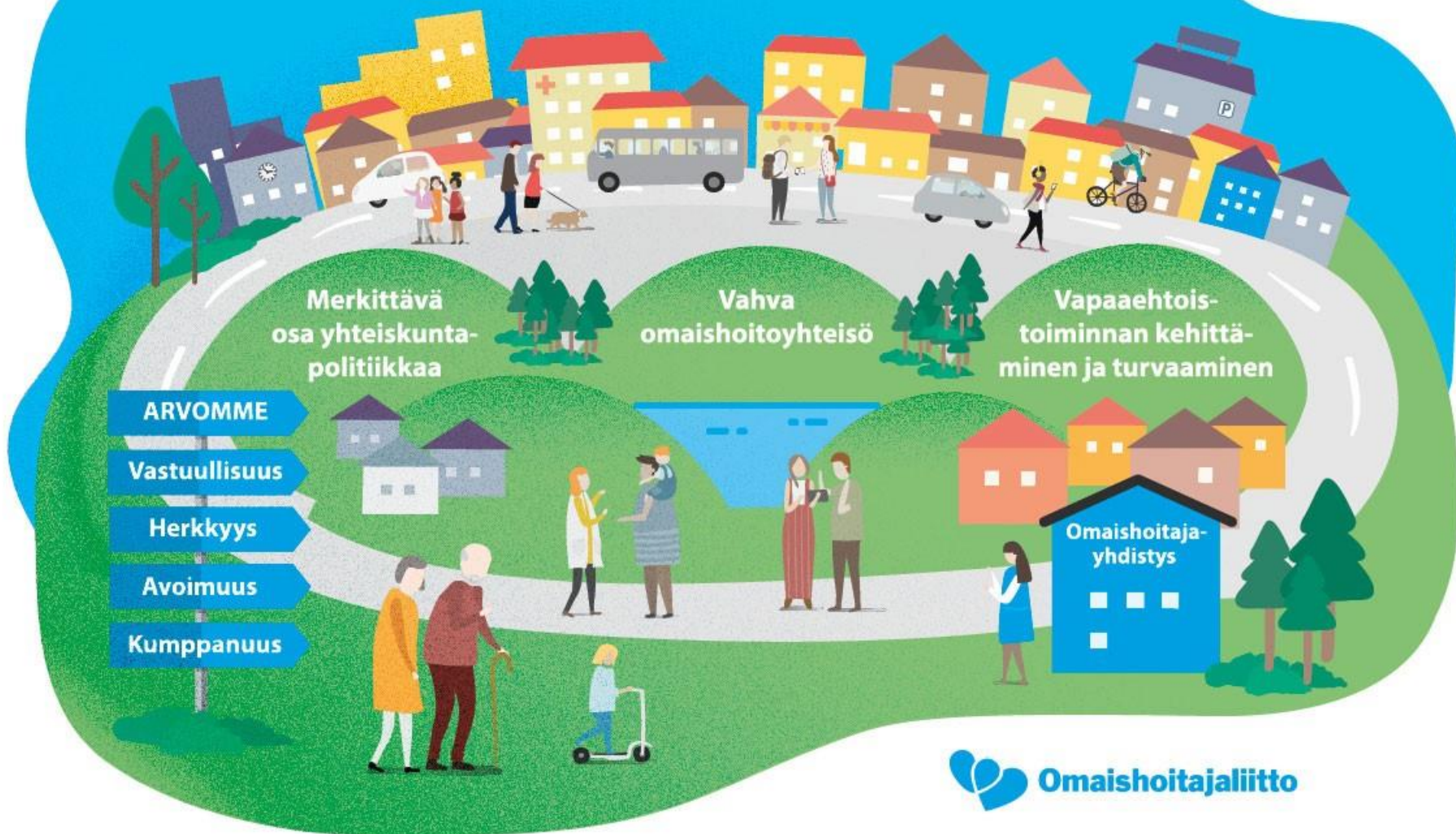
Aluevastaava

hanna.savela@omaishoitajat.fi

p. 020 7806 572

Omaishoito koskettaa jokaista ja vaikuttaa kaikilla yhteiskunnan alueilla

Tule mukaan toimintaan!
www.omaishoitajat.fi

[www.facebook.com/
omaishoitajaliitto](https://www.facebook.com/omaishoitajaliitto)

[www.instagram.com/
omaishoitajat](https://www.instagram.com/omaishoitajat)

[www.twitter.com/
omaishoito](https://www.twitter.com/omaishoito)